

Verslag QA-team ROSA

Dinsdag 6 juni 2023, 10:00-12:00

Aanwezig

Bram Gaakeer (OCW), Maarten de Niet (FORA), Leon Sprooten (MORA), Marc Berenschot (HORA), Joël de Bruijn (MOSA), Dennis Heringa (ROSA Beheerteam), Remco de Boer (ROSA Beheerteam), Wilco Mol (ROSA Beheerteam), Brian Dommissie (ROSA Beheerteam), Joeri van Es (ROSA Adviesgroep Samenhang),

Gasten

Evelien Renders (SURF), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard)

Afwezig

Mark de Jong (HOSA/HORA), Yassine Lamchacht (DUO), Gerald Groot Roessink (DUO), Bas Kruiswijk (MORA), Frank Grave (ROSA Beheerteam)

1. **Opening, mededelingen / verslag**
 - Verslag 04-04-2023
2. **Update voortgang overzicht en inzicht architectuurontwikkeling en internationale standaarden**
 - Zie ook de presentatie *Adviesaanvraag QA-team voor AR v02* (is verspreid)
3. **Ketenprocesmodellen**
 - Ketenprocesmodel Toetsen en examineren
 - Ketenprocesmodel Deelnemen aan het onderwijs
4. **Voortgang uitwerking Architectuurkaders**
 - Nieuwe structuur/navigatie
 - Uitwerking van Doelen
 - Verdere uitwerking ontwerpgebied IAA
5. **Werkvoorraadoverzicht plus voortgang**

1. Opening, mededelingen en verslag

Een aantal mensen is verhinderd maar alle SRA's zijn vertegenwoordigd.

Nav het verslag geeft Gerald aan dat het punt van Joël ten aanzien van het KOI-model terecht is (*Welke criteria er gelden voor de keuze van de objecten, want er zijn natuurlijk meer bedrijfsobjecten die in het onderwijs een rol spelen. Welke logica zit achter de keuze van de objecten?*). Brian geeft aan dit als actie voor het Redactieteam genoteerd is.

Twee gastsprekers, Evelien Renders van SURF en Henk Nijstad, Bureau Edustandaard en ons welbekend van zijn voorzittersrol bij de Architectuurraad. We beginnen daarom meteen met het onderwerp waar zijn voor komen, zodat Evelien daarna in Tirana zich aan andere verplichtingen kan wijden.

2. Update voortgang overzicht en inzicht architectuurontwikkeling en internationale standaarden

Presentatie van Plan van Aanpak, waar Evelien en Henk advies over vragen aan het QA-team, voordat zij het in de Architectuurraad voorleggen. De trigger komt uit de Standaardisatieraad, die onder meer naar aanleiding van een presentatie die Evelien daar heeft gegeven, die aan Bureau Edustandaard heeft gevraagd om te organiseren dat er meer inzicht en overzicht komt op Europese ontwikkelingen op het gebied van standaarden en architectuur en hoe we ons in het Nederlandse onderwijs daartoe moeten verhouden.

Om dat te kunnen doen is echter capaciteit nodig en die is schaars, dus het was even zoeken naar hoe dit het beste ingestoken kon worden. Die is gevonden in de samenwerking met SURF waar Evelien al bezig was met een internationaal georiënteerd proof of concept, Mapping the Ecosystem, met een vergelijkbare opdracht. Die was ontstaan uit eenzelfde behoefte, meer inzicht en overzicht op internationale ontwikkelingen, met als belangrijke driver dat die nodig was om in het Npuls-programma op een gecoördineerde wijze te kunnen participeren en te zorgen dat daarin de juiste keuzes worden gemaakt.

Eduxs.eu is het product dat in de proof of concept is ontwikkeld. Daarin is het mogelijk om allerlei ontwikkelingen op het gebied van standaarden en architectuur vast te leggen en aan te geven welke issues deze ontwikkelingen adresseren. Die issue kunnen gerelateerd worden aan business capabilities die weer gerelateerd kunnen worden aan domeinen. Op die manier kan inzicht verkregen worden wie er nu met welke issues bezig zijn, of daar wellicht overlap in is te ontdekken en of het dan wellicht goed is om eens met elkaar te gaan praten. Dat kan zowel op nationaal als internationaal niveau ingestoken worden. Dat is het uiteindelijke doel.

Eduxs.eu is een database, een prototype, waarin alle onderwerpen in tabjes vastgelegd kunnen worden en aan elkaar gerelateerd. Daarnaast is een wireframe gebouwd om voorbeelden te kunnen laten zien aan geïnteresseerden hoe je de data zou kunnen gebruiken (zie voor voorbeelden de bijgevoegde presentatie).

Met dat prototype zijn Evelien en haar collega's de hert opgegaan om te kijken of er animo was om hier mee verder te gaan. De reacties internationaal en nationaal waren dusdanig positief dat ze nu een volgende fase, een pilot, in willen gaan. Daarvoor wordt er een Plan van Aanpak ontwikkeld die onder Edustandaard wordt uitgevoerd.

Het PvA bestaat uit 3 hoofdstromen:

1. Informatie- en datamodel verder doorontwikkelen
2. Inventariseren hoe we aan input kunnen komen
3. Keuze voor tooling

Ad 1

Naast internationaal spelen er in de groeifondsprogramma's ook nationale ontwikkelingen die meegenomen moeten worden. Wat wil je daarvoor vastleggen qua metadata?

Ad 2

Hoe krijgen we de initiatieven in beeld? Vanuit de hoek van Edustandaard willen we daarvoor in ieder geval de architectuurwerkgroepen (Edukoppeling, IBP, UBV, Toegang/IAA, OOAPI) inzetten om aan hen te vragen wat er speelt op hun terrein internationaal en nationaal. Het plan is om in Eduxs.eu ook alle relevante Nederlandse ontwikkelingen op te nemen en dat dus samen met internationale ontwikkelingen in samenhang te kunnen beschouwen.

Vraag Brian aan QA-team:

We hadden in januari nav een punt dat Joël maakte toen, al het plan opgevat om iets rond de ROSA te gaan ontwikkelen waarmee we meer overzicht en inzicht zouden willen verkrijgen in (inter)nationale architectuurontwikkelingen. Dat is ook een werkpakket geworden in het werkvoorraadoverzicht. Hier ligt eigenlijk al een concrete invulling waar we dankbaar gebruik van kunnen maken. Wat vinden we daarvan?

Leon geeft aan dat het in kaart brengen van die ontwikkelingen iets is waar niemand wat op tegen kan hebben. Dit is echter alleen nog maar inventarisatie waarbij het ook nog belangrijk is, hoe houden we het bij? Maar de vraag is, als we dat hebben, wat gaan we er dan mee doen? Hier zou de Standaardisatieraad een uitspraak over moeten doen.

Henk antwoordt dat er reeds is geopperd om het overzicht 4 keer per jaar als agendapunt in de Architectuurraad op te nemen. Niet uiteraard alles, maar met name de onderdelen waar urgentie op zit of waar er eventuele issues zijn te verwachten. Daarnaast zijn ook de sector-architectuurraden en sector-beraden de plekken waar monitoring plaats moet gaan vinden met name gericht op de eigen sector, maar de AR heeft de taak om boven-sectoraal dit in de gaten te houden en erop te acteren.

Bram vult aan dat het ons de mogelijkheid biedt om niet alleen als een afspraak “af” is het eventueel in beheer te nemen bij Edustandaard, maar al veel eerder te kijken of zaken die in wording zijn te beschouwen en te beoordelen of ze potentie hebben om breder te worden ingezet.

Leon geeft aan dat dit op zich nog erg gericht dan is op wat er binnen Nederland speelt. Dit gaat een stapje verder, als er in Europees verband iets wordt ontwikkeld, gaan we dan ook die afweging meteen maken om daarop aan te sluiten. Kijk bijvoorbeeld naar de NLQF-standaard en wat we hier in Nederland hebben in het mbo met SBB. Komen hier ook richtlijnen voor hoe we hier mee om moeten gaan? Er zal een principe-uitspraak moeten komen vanuit bijvoorbeeld de Standaardisatieraad welke rol we met name de internationale, Europese ontwikkelingen moeten toedichten in ons standaardisatiewerk.

Evelien geeft aan dat dit zeer relevante vragen zijn, die ook zeker besproken moeten worden op diverse tafels, maar zou graag voor dit agendapunt nu de input vanuit het QA-team beperkt willen houden tot het plan van aanpak zelf, dus het zorgen dat die inventarisatie er komt. In de proof of concept is overigens ook al voorgesorteerd op de vraag hoe houden we het bij. Het moet een platform dat constant bijgehouden moet worden met een georganiseerde user base die daar nauw bij betrokken is. Leon riposteert dat je de vraag wat je ermee gaat doen, van tevoren zou moeten beantwoorden, want inventariseren om te inventariseren heeft weinig zin.

Bram geeft aan dit terecht is, maar wijst erop dat juist de Informatiekamer en de Standaardisatieraad gevraagd hebben om een dergelijk overzicht, juist om het goede gesprek te voeren en beter te kunnen bepalen hoe ze zich ertoe moeten verhouden en hoe ze dit overzicht moeten gaan gebruiken. Dat moet echter nog helemaal uitgewerkt worden.

De vragen aan het QA-team (laatste slide):

- Is er instemming met het voorgestelde plan van aanpak (drietrapsaanpak)?
 - In stap 1 gaat het dus om, zoals Joël zo mooi verwoordt, het maken van een standaard om standaarden te beschrijven en te relateren. Het informatiemodel dat in de PoC is bedacht wordt verder doorontwikkeld.
- Zijn relevante partijen, inclusief genoemde werkgroepen, betrokken? (OOAPI/OKE, Edukoppeling, IBP/UBV, Toegang/IAM)
 - Stap 2, is dit een eindige club van werkgroepen die erbij betrokken zou moeten worden? Nee, voorstel is om in de komende pilotfase met deze werkgroepen te starten omdat

zijn al kennis en inzicht hebben en soms zelfs al meedraaien in internationale ontwikkelingen, maar dit niet op een gestructureerde wijze nu beschrijven en ontsluiten. Na de pilot kunnen ook andere gremia benaderd worden waarvan wij denken dat ze een rol moeten spelen in dit initiatief.

- Zijn er specifieke wensen of eisen die we moeten overwegen?
 - Leon geeft aan dat er verder moet worden gekeken dan alleen het ho. Ook in het mbo speelt internationalisering een belangrijke rol. Brian vult aan dat dit, wellicht in mindere mate, ook geldt voor po en vo maar ging er impliciet van uit dat dit ook al de bedoeling was. Maar goed om dit hier expliciet te benoemen in ons advies richting de AR.
 - Gerald heeft aangegeven dat DUO ook nauw betrokken is bij allerlei Europese ontwikkelingen en dat zij graag mee willen doen. Evelien geeft aan dat zij reeds met Jan Joost van DUO hierover een afspraak heeft staan.
 - Gerald geeft tevens aan dat er vanuit OCW weinig betrokkenheid is ten aanzien van dit onderwerp, bijvoorbeeld bij studentmobiliteit, terwijl er wel van alles op dat terrein gebeurt. Bram geeft aan dat er vwb wet- en regelgeving etc. wel vanuit OCW een proces is om op aan te sluiten op Europese ontwikkelingen, maar dat op het gebied van architectuur en standaarden dat nog niet het geval is. Juist door een beter overzicht nu te krijgen helpt het OCW om ook op bestuurlijk niveau beter te gaan samenwerken.
- Heeft het QA-team feedback of suggesties met betrekking tot de te gebruiken tools?
 - Vanuit de doelstelling die we voor de ROSA hadden geformuleerd omtrent inzicht en overzicht stelt Remco ten aanzien van de informatie die nu via Eduxs.eu wordt vastgelegd het volgende voor: zorg dat de informatie open en integreerbaar is. Dat je buiten de tool er ook wat mee kunt doen, bijv. door bepaalde informatie in de ROSA te integreren en te koppelen aan onderdelen.

BESLUITEN:

- QA-team adviseert over de opzet van de pilot positief.
- QA-team onderkent dat de uitkomsten van de pilot invulling geven aan de ROSA Epic-033 (Overzicht en inzicht nationale en internationale architectuurontwikkelingen) uit het werkvoorraadoverzicht. Hoe dit te integreren is een volgende stap.

ACTIES:

- Henk en Evelien komen in een volgend QA-team een update geven en waarin ze ook het door Leon ingebrachte punt (wat ga je doen met het overzicht?) verder zullen adresseren aan de hand van 1 of 2 voorbeelden.
- DUO betrekken bij dit initiatief (loopt)

3. Ketenprocesmodellen

Het doel van ketenprocesmodellen is om een aantal ketenprocessen in samenhang te beschrijven. Hoe die samenhang er uitziet is onder meer afhankelijk of er voor de processen overkoepelende diensten of afsprakenstelsels zijn of worden ontwikkeld, waarbij het voor de stakeholders duidelijk moet worden hoe die zich tot elkaar verhouden. De keuze voor de uitwerking van een ketenprocesmodel is grotendeels vraaggestuurd, dus als er behoefte is geuit (via de Architectuurraad of Standaardisatieraad, via een wijzigingsverzoek).

De opzet van een ketenprocesmodel-pagina is nu als volgt:

- Inleiding: globale beschrijving van het ketenprocesmodel en waarom dit is opgenomen.
- In context: welke relaties heeft het ketenprocesmodel met zijn omgeving (andere ketenprocessen die niet in het ketenprocesmodel zijn opgenomen). Het ketenprocesmodel kan hier op een hoofdniveau worden afgebeeld (alleen ketenprocessen in samenhang en geen verdere details als ketenprocesstappen). Bijv. voor toetsen en examineren is er een samenhang met het ketenproces “administreren onderwijsdeelname” zowel aan de “voorkant” (via de gegevenssoort “onderwijsdeelnemer” waarvan gegevens nodig voor deelname aan een toets) als aan de “achterkant” (bepaalde gegevens behorende bij de gegevenssoort “leerresultaat”, worden bij de onderwijsdeelnemer geregistreerd als formeel onderwijsresultaat in de onderwijsdeelnemersadministratie).
- Tabel van de relevante ketenprocessen met beschrijving. Dit is een extra service voor de gebruiker zodat die snel in 1 oogopslag de betekenis van de processen kan bekijken ipv eerst door te klikken of met een mouse-over voortdurend te moeten werken.
- In detail: het volledige ketenprocesmodel incl. de ketenprocesstappen en de voor uitwisseling relevante gegevenssoorten. Beschrijving op hoofdlijnen van de processen en de daarin onderkende stappen. Ook van belang is dat in de toelichting aandacht wordt besteed aan de situatie dat er sprake is van een niet-lineair proces (bijv. administreren onderwijsdeelname kent diverse stappen die niet volgtijdig zijn maar tegelijkertijd en meerdere malen kunnen voorkomen).
- Tabel van de relevante ketenprocesstappen met beschrijving. Ook dit is een extra service voor de gebruiker.
- Later toe te voegen (via link naar een aparte pagina): viewpoints zoals de relatie van het ketenprocesmodel met andere artefacten zoals ketenvoorzieningen, afspraken, ketensamenwerkingen en referentiecomponenten (NB hiermee gaat de ROSA als referentiearchitectuur echt zijn meerwaarde bewijzen).

NB De toelichting op de landingspagina van Ketenprocessen (<https://rosa.wikixl.nl/index.php/Ketenprocessen>) moet nog worden aangepast, waarbij uitleg en afbakening (en het waarom van deze indeling) tussen ketenprocesmodellen, ketenprocessen en ketenprocesstappen worden uitgelegd.

Hoe kijkt het QA-team tegen deze opzet aan? Wat zijn de eerste indrukken en reacties?

- Bram werd getriggerd door de presentatie van Evelien en Henk. Een mapping tussen standaarden werd daar gedaan op basis van business capabilities. Is dat iets wat we ook in de ROSA dan gaan opnemen bij ketenprocessen? Maarten geeft aan dat hij met Evelien naar het datamodel heeft gekeken waarbij ook naar HERM is gekeken, een model dat gebaseerd is op business capabilities. Zij kwamen tot de conclusie dat ketenprocessen goed zijn te mappen op

die business capabilities maar dat het niet nodig is om ze ook expliciet in de ROSA op te nemen. Joël geeft aan dat in zijn ogen Eduxs.eu toch vooral bedoeld is om standaarden etc. met elkaar te kunnen vergelijken en niet zozeer procesuitwerkingen.

- Bram denkt dat het gekozen detailniveau voor de uitwerking van de ketenprocessen voor de ROSA prima is. Uiteraard kan je nog wel over punten en komma's en het wel of niet splitsen van een processtap veranderingen krijgen, maar voor het doel om hier uiteindelijk kaders, afspraken en ketensamenwerkingen aan te koppelen kan deze uitwerking goed werken

Ketenprocesmodel Toetsen en Examineren (https://rosa.wikixl.nl/index.php/Toetsen_en_examineren)

Dit model was reeds in concept beschikbaar bij de oplevering van de nieuwe ROSA. De verdere uitwerking is in 2023 gestart. Behalve het opschonen van bepaalde views (met name "In context-view") is het model ook aangepast. Documenteren van het model is nog niet helemaal afgerond.

- Diplomerende en certificeren was onderdeel van Examineren maar is nu daarvan losgekoppeld en een eigenstandig ketenproces geworden.
- Waarderen elders verworven resultaten is toegevoegd. Komt veel voor in het ho bijv. bij buitenlandse studenten. Speelt een rol bij bijvoorbeeld vrijstellingen bij examens,
- Bij Toetsen zijn de ketenprocesstappen Plannen en Roosteren geschrapt. Die vallen beide onder de processtap Organiseren toetsafname. Dit is een levelling afweging. Voor de ROSA is dit detailniveau prima, in de SRA's kan hier nog een hele wereld achter weggelaten worden.

Reacties QA-team

- Er is reeds gesproken met de FORA en HORA en dat heeft mede tot bovenstaande aanpassingen geleid. Afstemming met de MORA moet nog plaatsvinden. Wilco maakt met Leon hiervoor een afspraak. Leon geeft aan dat in het kader van OKE allerlei interacties rondom examens worden uitgewerkt. Een praktische toetsing is of die interacties te mappen zijn op deze procesuitwerking. Hij adviseert Wilco om het ketenprocesmodel ook met Rob Vos of Hans Zwart af te stemmen.
- Leon geeft aan dat *Waarderen elders verworven resultaten* niet alleen over de internationale context gaat maar dat dit ook nationaal aan de orde kan zijn. Wilco onderschrijft dat, het is als proces ingebracht vanwege die internationale context maar is wel degelijk ook breder toepasbaar. Dat zal in de toelichting ook aan de orde komen.
- *Waarderen elders verworven resultaten* speelt ook een rol bij het ketenproces [Administreren onderwijsdeelnemers](#) (opgenomen in het ketenprocesmodel [Deelnemen aan het onderwijs](#)) omdat het ook kan leiden dat een onderwijsdeelnemer vrijgesteld is van bepaalde onderdelen van een opleiding. Leon stelt dat dit zelfs al bij de Intake (onderdeel het ketenproces Aanmelden) speelt, de elders verworven resultaten bepalen bij de intake (processtap *Bepalen toelaatbaarheid onderwijsdeelnemer*). Met andere woorden, bij het in-context model van dat ketenprocesmodel moet dit ketenproces ook worden meegenomen.

Ketenprocesmodel Deelnemen aan het onderwijs

(https://rosa.wikixl.nl/index.php/Deelnemen_aan_het_onderwijs)

De eerste uitwerking is nu gepubliceerd. Er is reeds afstemming geweest met vertegenwoordigers van de FORA, MORA en HORA om te bekijken of het model past op die contexten. Verder documentatie is nog vereist en ook de "In context-view" moet nog worden gemaakt. Begin juli is er ook afstemming met DUO om de interacties met ROD goed scherp te krijgen.

Reacties QA-team

- Leon twijfelt of het Leerresultaat en de processtappen registreren van Leerresultaten en van Certificering wel thuishoren in het ketenproces Administreren onderwijsdeelname. Brian geeft aan dat dit klopt. Het gegevenssoort Leerresultaat (misschien is dat niet de juiste benaming of de juiste gegevenssoort) komt uit een ander proces (dat moet in het in-context model ook tot uiting komen). Maar de administratie hiervan vindt wel degelijk plaats in bijvoorbeeld een onderwijsdeelnemeradministratie (LAS of SIS). Leon betwijfelt dit ten zeerste, in het kader van bijv. [Anders verantwoord](#), zie je dat formatieve leerresultaten juist in andere systemen worden geregistreerd. Dennis legt uit dat bij de eerste uitwerking in eerste instantie bij de administratie van de deelname sterk werd gekeken naar welke gegevens met DUO moeten worden uitgewisseld. Daar vallen summatieve resultaten ook onder en zo beschouwd horen die bij de administratie van de onderwijsdeelname. Maarten geeft aan dat de registratie van leerresultaten in zijn ogen meer thuishoort in het ketendomein Uitvoering van het onderwijs. Bram wijst op het KOI, daar zie je dat Leerresultaat bij de Uitvoering hoort en dat de Onderwijsdeelname in een ander ketendomein valt. Bram doet de suggestie om het ketenproces Administreren onderwijsdeelname of anders te noemen (Administreren onderwijsdeelname en leerresultaten) of om dat ketenproces op te knippen in twee ketenprocessen, want de vraag is of het wel handig is om dit in groot ketenproces onder te brengen. Leon beaamt dit, de losse processtappen die herkennen we allemaal wel en daar kunnen we ook gezamenlijk gebruik van maken maar omdat er nu een indeling omheen wordt gezet krijgen we discussie. Conclusie is, dat op basis van deze input het model zal moeten worden aangepast.
- Verzuim: de vraag is of dit wel op dit detailniveau moet worden opgenomen in het ketenprocesmodel. Eigenlijk wordt in het ketenproces Monitoring voor een groot deel de processen binnen de gemeente beschreven. Het klopt dat er gegevens worden uitgewisseld, maar wat de gemeente er precies mee doet hoeven we hier niet uit te werken. Leon vult aan dat het ook niet altijd gaat om een uitwisseling met de gemeente. Bij het mbo wordt in het kader van de studiefinanciering ook verzuimgegevens uitgewisseld met DUO, teveel verzuim betekent dat de studiefinanciering stopt. Dat komt overeen met de opmerking die Gerald gemaakt heeft vooraf. Het lijkt daarom een beter idee deze “externe” processen in het in-context model te benoemen en aan te geven welke gegevenssoorten tussen de administratie en de externe processen stromen, maar ze niet in detail verder uit te werken.
- Bovenstaande 2 punten impliceren dat we het huidige model nog niet in de AR kunnen laten vaststellen. Er zijn principiële punten ingebracht tav scoping en indeling die eerste moeten worden verwerkt en daarna nog eens moeten worden beoordeeld. Joeri geeft aan dat hij ook graag voor de behandeling in de adviesgroep Samenhang ook een view zou willen (laten) maken waarin de relatie met referentiecomponenten en afspraken gelegd wordt en die moet ook nog worden gemaakt. Het QA-team adviseert daarom te koersen om de twee ketenprocesmodellen in september nog eens goed te bespreken en dan met de laatste aanpassingen in de AR van oktober vast te laten stellen. Tussentijds worden uiteraard wel iteraties gepubliceerd maar die zijn dus nog concepten.

BESLUITEN:

- Structuur en uitwerking van de publicatie van de ketenprocesmodellen in de wiki is akkoord.
- Detailniveau van de uitwerking van de ketenprocessen is voldoende en biedt mogelijkheid om relaties te leggen met andere ROSA-onderdelen.
- Deelnemen aan het onderwijs moet nog op een tweetal onderdelen in ieder geval inhoudelijk aangepast worden (hoe om te gaan met Leerresultaat en met Verzuim).

- Uitwerkingen zijn nog niet rijp genoeg om nu reeds door de AR vast te laten stellen, we koersen op september/oktober.

ACTIES:

- Wilco stemt Examineren en toetsen af met Leon
- Wilco stemt Examineren en toetsen af met OKE (Rob Vos en/of Hans Zwart, contactgegevens via Leon)
- Wilco en Dennis leveren eind augustus de laatste concepten op
- Joeri gaat met Wilco en Dennis een view maken waar de relatie met referentiecomponenten wordt gelegd.

4. Voortgang architectuurkaders

Behalve dat we “drivers, doelen, architectuurprincipes, ontwerpgebieden” zoals afgesproken hebben omgedoopt tot “architectuurkaders” is ook de structuur en de navigatie aangepast.

Via de navigatiebalk of plaatje in de startpagina kom je uit op de landingspagina van Architectuurkaders:

<https://rosa.wikixl.nl/index.php/Architectuurkaders>

Hierop uitleg op hoofdlijnen aan de hand van een stuk metamodel. In het plaatje zijn alle onderdelen aanklikbaar om verder te navigeren.

Het stukje metamodel komt iets kleiner steeds weer terug op de detailpagina's en geeft aan welk onderdeel wordt belicht op die pagina. In het plaatje zijn alle onderdelen nog steeds aanklikbaar zodat snel tussen onderdelen navigeren mogelijk is.

Het meest uitgewerkt zijn de Doelen (icm Drivers die nog beperkt zijn ingevuld):

https://rosa.wikixl.nl/index.php/Drivers_en_doelen

Op termijn verwachten we dat we dat de drivers en doelen aparte pagina's gaan worden.

Vanuit de doelen is er een relatie naar generieke architectuurprincipes. Generiek, omdat ze kunnen gelden voor meerdere ontwerpgebieden en daarom niet onderdeel zijn van een bepaalde ontwerpgebied: <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Architectuurprincipes>

De pagina gaat waarschijnlijk nog een of meerdere views krijgen om de samenhang met doelen te visualiseren. Ook zijn de architectuurprincipes nog lang niet allemaal voorzien van een stelling, een rationale en implicaties. Deze willen we direct gaan tonen in de tabel. De relaties met de doelen en ontwerpprincipes zijn dan in te zien in de detailview (bijv. <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Id-9eadd4f8f80a4ee9ae92be9b0c8dd741>)

Voor de ontwerpgebieden (landingspagina is <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Ontwerpgebieden>) is die van IAA nu het verst ingevuld, mede omdat de werkgroep Toegang al met de uitwerking van kaders en principes vorig jaar was begonnen. De pagina gaat mede na de ervaringen van de werkgroep anders van opzet worden. Eerst een view met uitleg, daarna een tabel met alle relevante architectuurprincipes, de meer specifieke ontwerpprincipes en de ontwerp-kaders. De tabel gaat uitgebreid worden met kolommen voor rationale en implicaties, omdat je anders voortdurend moet klikken op de ontwerpprincipes en ontwerp-kaders om die te kunnen inzien.

De eerste stappen zijn overigens al gezet ten aanzien van die aanpassing:

<https://rosa.wikixl.nl/index.php/Id-caf3081aeb0a4ad49d1d17bd7a623f2a> (best kans dat op het moment dat iemand dit verslag leest alweer een volgende iteratie zichtbaar is geworden).

Tegelijkertijd wordt er ook gewerkt aan het IV-domein “Inrichten IAM” (<https://rosa.wikixl.nl/index.php/Id-93a24a0538de4c3097eb54afd9ae5439>). De opzet van deze pagina wordt nog gewijzigd.

Dit werk wordt gedaan in samenhang met het uitwerken van 2 toepassingspatronen die voor IAM relevant zijn: SSI (nog niet gepubliceerd) en Federatieve Toegang (<https://rosa.wikixl.nl/index.php/Id-286613b0c3eb4ac0b299e871e9897138>) waardoor de samenhang met het basispatroon Inrichten IAM wordt bewerkstelligd en tevens of het basispatroon voldoende de lading dekt.

In een volgende sessie van het QA-team na de zomer zullen deze uitwerkingen worden voorgelegd.

Reacties QA-team

- Bram vindt de opzet een hele verbetering tov de eerdere opzet. Hij geeft aan dat bij de wijze van presenteren het ook sneller duidelijk wordt dat je soms op een te diep niveau principes beschrijft. In de werkgroep Toegang kwamen we er zo achter dat het ontwerpprincipe [Afsprakenstelsel voor toegang](#) eigenlijk veel breder ingestoken moet worden nl. als een architectuurprincipe (Afsprakenstelsel), want dit geldt niet alleen voor Toegang. Dat het zo is uitgewerkt kwam omdat we binnen de werkgroep Toegang dit nodig achtten maar er was verder niks waaraan kon gerelateerd worden. Nu die structuur erboven is komen te hangen, kan je de afweging maken om bepaalde principes naar dat niveau te tillen zodat ze ook voor andere ontwerpgebieden kunnen gelden.
- Marc merkt vanuit UX-perspectief dat hij moest wennen aan het feit dat je itt veel websites wel op de uitgegrijpsde delen kan klikken. Dat kan verwarrend zijn. Brian had eenzelfde ervaring. Daar zal naar gekeken worden hoe dat beter kan (bijv. underline onder de teksten of ipv een lichtgroene kleur).
- Brian merkt op dat op de pagina van het Ontwerpgebied IAA de navigatiestructuur bovenaan de pagina ontbreekt. Remco beaamt dat die daar ook toegevoegd moet worden.
- Nav de reactie van Gerald vooraf geeft Brian aan dat de opzet die nu voor Architectuurkaders is gekozen eigenlijk ROSA-breed moet gaan gelden dus ook voor de IV-domeinen: een korte inleiding, een model met daarna uitleg en daarna tabellen met uitgebreidere informatie bij de onderdelen en mogelijkheden om door te klikken naar details.
- Bram vraagt zich af of we bij de doelen, die voor een groot deel zijn gebaseerd op de NORA waardenstructuur, ook kunnen aangeven met welk NORA-doel een relatie heeft zodat je ook kan zien wat de verschillen zijn die we voor de ROSA hebben doorgevoerd om het passend te maken. Remco denkt dat dit misschien ondergebracht in een blokje attributen die de status aangeven van elke individuele uitspraak (dus doelen, principes, kaders). Brian geeft aan dat we net als bij elk ander object in de ROSA nog een spelregeldocument moeten gaan maken voor alle onderdelen van de architectuurkaders en daarin is ook opgenomen welke attributen we bij die architectuurkaders willen tonen. Een link naar de bron (NORA, waardenwijzer) bij de doelen kan daarin opgenomen worden net zoals status (concept, in review, vastgesteld), de laatste redactionele wijzigingen etc. Daarmee kan ook invulling gegeven aan de opmerking van Gerald.
- Joeri vraagt hoe we de iteraties van de architectuurkaders en met name de ontwerpgebieden in de ROSA scans moeten meenemen. Remco en Joeri gaan hier apart voor zitten om hiervoor een aanpak te definiëren.
- Gerald heeft van tevoren nog een punt in gebracht. Hij kan de opzet prima volgen bij de detailpagina van een object haakt hij af bij blokjes als “Komt voor in” (bijv. [Betekenisvol contact](#)). Deze detailpaginastructuur komt overal in de ROSA voor bij elk object en dat gaan aanpassen heeft dus ook implicaties voor de andere objecten in de ROSA. Bram geeft aan dat dit komt omdat bijv. de doelen nog in opbouw zijn en er dus weinig valt te zien op deze pagina.

Leon merkt op dat bij Ketenprocessen hij het zeer nuttig acht om te zien in welke views een object (gegevenssoort bijv.) voorkomt (bijv. [Leermiddel gebruiken](#)). Hij stoort zich er niet aan en zou dit zeker niet willen weglaten. Dennis vult aan dat voor meer hardcore architectuurwerk deze detailpagina's zeer nuttig kunnen zien. Besluit is om hier voorlopig niet iets in te gaan veranderen.

- Gerald maakte van tevoren de opmerking of er wel sprake is van twee aparte ontwerpgebieden H2M en M2M, het onderscheid vervaagt nl. tussen die twee. Het onderscheid is er nu nog wel, geeft Brian aan, dus moeten we ons bij de uitwerking nu al naar de toekomst richten of moeten we de uitwerking baseren op de bestaande situatie maar wel in de uitwerking die tendens duiden. Bram ziet een parallel met de patronen bij Toegang. Je kunt prima de bestaande patronen beschrijven en ook nieuwe patronen gaan opnemen en dat ophangen aan de bovenliggende meer functionele kaders. Remco vult aan dat hoe dan ook er wel degelijk sprake is van een andere situatie als er een mens direct communiceert met een toepassing. Dan gaan er kaders spelen bij bijvoorbeeld toegankelijkheid. Op zich geeft de opzet van architectuurkaders nu de ruimte om veel in het ontwerpgebied interoperabiliteit (die we opgesplitst hebben in proces-, semantische en technische interoperabiliteit) reeds op te nemen qua ontwerpprincipes en ontwerp-kaders en in de afsplitsingen daarvan (H2M, M2M) de meer specifieke principes en kaders. Hoe meer die twee ontwerpgebieden naar elkaar toegroeien, hoe meer er in het ontwerpgebied Interoperabiliteit kan terechtkomen. We kunnen juist hierdoor inspelen op toekomstige veranderingen. Het QA-team onderschrijft deze uitleg en redentatie.

BESLUITEN:

- Navigatiestructuur incl. de nog door te voeren aanpassingen wordt gezien als een enorme verbetering en kan verder uitgewerkt en ingevuld worden.
- Detailpagina's van de Architectuurkader-objecten blijven zoals ze nu worden gegenereerd, waarbij wel de attributen verder moeten worden aangevuld en uitgewerkt.
- Ontwerpgebieden H2M en M2M houden we in stand

ACTIES:

- Remco/werkgroep Toegang: verplaatsen ontwerp-principe Afsprakenstelsel voor toegang naar architectuur-principe Afsprakenstelsel.
- Remco gaat de doorklikfunctie in het metamodel-blokje bovenaan elke pagina duidelijker maken (niet uitgrijpsd maar iets anders).
- Remco gaat bij de ontwerpgebieden de metamodel-blokjes toevoegen.
- Joeri en Remco gaan aanpak voor ROSA-scans definiëren die rekening houdt met de iteraties van de ontwerpgebieden en andere architectuurkaders.

5. Werkvoorraadoverzicht en verdere voortgang

Het werkvoorraadoverzicht staat op <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Werkvoorraadoverzicht>.

De voortgang op een aantal geprioriteerde Epics is reeds aan de orde geweest. Er zijn geen opmerkingen over andere onderdelen en ook geen wensen tav de prioritering.

Brian wenst de leden een prettige zomer toe, die zoals hij zegt, droog en heet zal worden, maar waarin wel door deze en gene hard gewerkt zal worden aan de ROSA. Dat laatste klopt maar die eerste voorspelling heeft voor wie in Nederland is gebleven toch anders uitgepakt.